

Subject: รบกวนขอคำปรึกษาเกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมียด้วยครับ
เรียนคุณหมอที่เคารพ กระผมมีเรื่องรบกวนขอคำปรึกษาเกี่ยวกับโรคธาลัสซีเมียด้วยครับ ผมได้ไปตรวจเลือดวิธีพิเศษ
ผลเลือดของผม

CBC: Hb : 14.5 g/dl , Hct : 46.2 % , MCV : 63.4 fl
MCH 19.9 pg , MCHC : 31.4 g/dl , RDW : 16 %
OF: Decrease, **Inclusion Body:** Not Found
Hemoglobin type: Hb A : 0.0 % , Hb A₂ : 0.0 % ,
Hb E : 90.4 % , Hb F: 7.8 %
Comment: Hemoglobin E Homozygous

ผลเลือดของภรรยา
CBC: Hb : 11.6 g/dl , Hct : 36 % , MCV : 82.1 fl
MCH : 26.5 pg MCHC : 32.2 g/dl , RDW : 13.4 %
OF: Normal, **Inclusion Body:** Not Found
Hemoglobin type: Hb A : 60.7% , Hb A₂ : 0.0% ,
Hb E : 31.4% , Hb F : 1.6%
Comment: Hemoglobin E Trait

กระผมอยากทราบว่า เป็นพาหะ หรือเป็นโรค ชื่อและชนิดอะไร
ผมสามารถมีลูกและมีโอกาสเป็นพาหะ หรือโรค และจะเป็นอันตราย
หรือเปล่า และ ผมและภรรยาขาดธาตุเหล็กหรือมีธาตุเหล็กเกินครับ
ขอรบกวนคุณหมอช่วยตอบด้วยนะครับ
ขอขอบพระคุณคุณหมอเป็นอย่างสูง

คุณ ธ.

เรียน คุณ ธ. ที่นับถือ

ผลเลือดของคุณเป็นฮีโมโกลบินอี ไฮโมไซท์โกส ไม่ได้เป็นโรคแต่
เป็นฮีโมโกลบินผิดปกติ คนปกติจะมีฮีโมโกลบิน **A A₂** แต่ของคุณ
เป็น **EE** แสดงว่ามียีนที่มี ฮีโมโกลบินอี ทั้งสองยีน ผลเลือดของ
ภรรยาคุณเป็นฮีโมโกลบินอี เซทเทอร์โรไซท์โกส หรือพาหะของ
ฮีโมโกลบิน E ไม่ได้เป็นโรคเช่นกัน แต่มียีนที่มี ฮีโมโกลบินอีและยีน
ที่มี ฮีโมโกลบินเอ EA อย่างละยีนคุณสามารถมีลูกได้ โอกาสเป็น
ฮีโมโกลบินอี ไฮโมไซท์โกส 50% , พาหะของฮีโมโกลบิน E 50%
ไม่เป็นโรค ลูกจะเป็นผู้ที่สุขภาพดีเหมือน คุณ ธ และภรรยาตามลำดับ
ผล เลือดของคุณไม่ซีดไม่ขาดธาตุเหล็กและไม่มีเหล็กเกิน ผลเลือด
ของภรรยาคุณมีซีดเล็กน้อยอาจจากขาดธาตุเหล็กได้ต้องดูว่ามี
ประวัติเสียเลือดหรือไม่เช่นมีประจำเดือนออกมากเป็นต้นหรือจะ
เลือดคุดระดับเฟอร์ไรตินว่าต่ำกว่าปกติหรือไม่ รายละเอียดดูในจุลสาร
ปีที่ 16 ฉบับที่ 3

นพ.กิตติ

เรียน คุณหมอกิตติ

ผมขอคำปรึกษาเพิ่มเติมครับคือเมื่อปี 41 ภรรยาผมไปตรวจเลือด
ที่ รพ.(ก) ผลตรวจของภรรยา เป็น hemoglobin E heterozygous
พอเมื่อไม่นานนี้ไปตรวจ รพ.(ข) ผลตรวจเป็น hemoglobin E trait
ผมอ่านหนังสือจุลสารของคุณหมอพอเข้าใจระดับหนึ่งแต่ยังสงสัย
ว่ามีส่วนไหนที่ไม่เหมือนกันหรือเปล่าทำไมไม่มีชื่อเดียวครับและ
คงไม่มีผลกับผมเพราะผมเป็น hemoglobin E homozygous ครับ
ขอขอบคุณครับ

คุณ ธ.

เรียนคุณ ธ. ที่นับถือ

Heterozygous และ trait หมายถึง พาหะเหมือนกันครับ พาหะ
คือคนปกติ ในกรณีภรรยาคุณเป็นพาหะของฮีโมโกลบินอี แสดงว่า
มียีนฮีโมโกลบินอีและยีนปกติ ส่วนคุณเป็นฮีโมโกลบินอีไฮโม
ไซท์โกสเป็นฮีโมโกลบินผิดปกติชนิดหนึ่ง พบมากในคนไทยไม่มี
อาการผิดปกติที่แสดงออกทางคลินิกที่ชัดเจนเช่น ซีด มียีน
ฮีโมโกลบินอีทั้งสองยีน ลูกของคุณมีโอกาส 50% เป็นพาหะของฮีโม
โกลบินอี และ 50% เป็นฮีโมโกลบินอีไฮโมไซท์โกสครับ

นพ.กิตติ

เรียน รศ. นพ. กิตติ ต่อจรัส ที่เคารพ

สวัสดีค่ะคุณหมอค่ะ ดิฉันมีปัญหาที่จะเรียนถามคุณหมอเกี่ยวกับ
แนวทางการรักษาธาลัสซีเมีย Beta/Hb E ค่ะ
ก่อนอื่นดิฉันขอเล่าประวัติโดยสังเขปก่อนนะคะดิฉันเป็นพยาบาล
วิชาชีพทำงานในโรงพยาบาลศูนย์ในจังหวัด อ. ผู้ป่วยคือลูกชาย
ปัจจุบันอายุ 2.4 ปี ตรวจพบว่าเป็น Beta/Hb E เมื่ออายุประมาณ
1.6 ปี เนื่องจากป่วยเป็นไข้หวัด Hct~25% แพทย์ส่งเจาะ Hb typ-
ing จึงทราบว่าโรคนี้ ปัจจุบันแข็งแรงดี ระดับ Hct ที่โรงพยาบาล
ส. ~35-36% ปกติลูกชายจะเป็นเด็กที่ active มาก สนด้วยคะแนน IQ ดี
มาก ดูจากหน้าตาแล้วถ้าไม่บอกก็ไม่รู้ว่าโรคนี้ แต่สิ่งที่บ่งบอก
และแตกต่างจากพ่อ แม่และพี่สาวคือ ไม่ค่อยมีตั้งจุมูก (สามี เป็น EA
ส่วนดิฉันเป็น EE ลูกสาวเป็น EA ร่างกายแข็งแรงดีคะ อายุ 7 ปี)
และมักเป็นไข้หวัดหายแต่ไม่ถึงกับบ่อย ดิฉันขอเรียนถามคุณหมอ
ดังนี้คะ

1. กรณีลูกชายของคุณดิฉันจะต้องรักษาแบบไหนคะ?
จำเป็นที่จะต้องปลูกถ่าย stem cell หรือเปล่าคะ?
2. การพยากรณ์โรค เมื่อเขาโตขึ้นจะเป็นอย่างไร
3. ตอนนี้อาการของเขาก็ปกติดีคะ มี case ที่เป็น type นี้ แล้ว
อาการไม่รุนแรงมีไม่คะ เช่น Hct อยู่ในเกณฑ์ปกติ ไม่ต้อง
ให้เลือด ไม่ต้องทานยาขับเหล็ก และสามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้
ถ้ามี เจอได้กี่ % ค่ะ

คุณหมอช่วยกรุณาตอบดิฉันด้วยนะค่ะ ขอขอบพระคุณมากค่ะ และ
ขอให้กำลังใจคุณหมอในการทำงานเพื่อผู้ป่วยโรคธาลัสซีเมียต่อไปคะ
ยังมีประชาชนอีกมากมายที่ยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับโรคนี้โดยเฉพาะ
มารดาที่ตั้งครรภ์ ถ้าไม่ได้รับการ Counseling ที่ถูกต้องจากพยาบาล

ที่ผ่านการอบรมเรื่องนี้โดยตรงก็จะทำให้เกิดปัญหาตามมามากค่ะ ซึ่งดิฉันประสบด้วยตนเอง คือดิฉันเป็นพยาบาลแผนกจิตเวช มีหญิงตั้งครรภ์จากแผนก ANC ส่ง Consult เพราะมีความเครียดสูงเนื่องจากเข้าใจว่าเลือดบวก โดยไม่เข้าใจว่าเลือดอะไรบวก (OF, DCIP) และไม่ได้รับความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคนี้ และอีกอย่างหนึ่งคือสูติแพทย์บางท่านก็ไม่ได้ให้ความสนใจกับเรื่องนี้เท่าไร เพราะยังงี้ก็ตั้งครรภ์แล้ว การแก้ไขก็ยุ่งยาก กรณีของดิฉันเอง ได้ตรวจเลือดของตนเองและสามีตอนครรภ์แรก ลูกปกติดี พอมาครรภ์ที่ 2 ก็ไม่ได้อะไร และสูติแพทย์ที่ฝากพิเศษด้วยก็ไม่ได้ใส่ใจถามเรื่องนี้ ตัวเองก็สับสนเหมือนกันที่ไม่ได้สนใจศึกษาตั้งแต่ครรภ์แรก แต่ที่ช่างเถอะค่ะ เพราะอย่างไรแล้วเขาก็เป็นลูก ที่ดิฉันรักมาก และดิฉันคิดว่าประสบการณ์ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำกับผู้ป่วยได้มากเลยคะ

คุณ ว.

เรียน คุณ ว. ที่นับถือ

ก่อนอื่นต้องดูว่าลูกได้รับการวินิจฉัยเป็น Beta/Hb E (เบตาทาลัสซีเมียฮีโมโกลบินอี) หรือไม่เพราะ

1. พ่อเป็นพาหะของ ฮีโมโกลบินอี
2. แม่เป็น ฮีโมโกลบินอี ไฮโมซัยกัส
3. พี่สาวเป็นพาหะของ ฮีโมโกลบินอี
4. Hct ของลูกขณะที่มาติดตามการรักษาอยู่ในเกณฑ์ปกติ (35-36%)

ดังนั้นต้องขอผลเลือดผู้ป่วยและคนในครอบครัว (ผล Hb type, CBC, MCV, MCH) ของลูกที่มีแค่นี้ลูกชายน่าจะ เป็น ฮีโมโกลบินอี ไฮโมซัยกัส เหมือนคุณแม่อีกครับ กรณีการตรวจกรองที่คลินิกหญิงฝากครรภ์ถึงสำคัญที่สุดคือ แพทย์และพยาบาลต้องมีความพร้อมในการให้คำแนะนำปรึกษาซึ่งต้องผ่านการอบรมทักษะการ counseling, มีความรู้พื้นฐานของโรคธาลัสซีเมียระดับหนึ่ง ถ้าไม่พร้อมจะเกิดกรณีดังที่ได้เล่ามา เพราะมารดาที่ตั้งครรภ์จะกังวลมากครับ

นพ.กิตติ

เรียน รศ.นพ.กิตติ ที่เคารพ

ขอบคุณคุณหมอมามากนะคะที่กรุณาตอบ e-mail ดิฉันขอแจ้งผลเลือดเพิ่มเติมดังนี้คะผลเลือดของลูกชาย มีดังนี้คะ

CBC: Hb=11.8 g/d,l HCT= 36 %, MCV=62.8 fl,
MCH=20.6 pg, MCHC = 32.9 g/dl, WBC=11670
/cu.mm. platelet count 386000/cu.mm.Target cell 3+

Hb typing: EAF, Hb E=75.9%, A=2.5%, F=23.2 %, **ผลเลือดของดิฉัน**

Hb typing: EE Hb E=88.4%

CBC: Hb=11.7g/dl, HCT=36 %, MCV=65.9 fl,
MCH = 21.5 pg, MCHC = 32.7g/dl,
WBC = 11670 /cu.mm. platelet count 273,000/
cu.mm. Target cell 3+

มกราคม - เมษายน 2551

ส่วนของสามีกับของลูกสาวคนโต Hb typing เป็น EA (หาไปLab ไม่เจอ) แต่จำได้แม่นคะว่าเป็น Type นี้ ข้อมูลพอจะประกอบการวินิจฉัยได้ไม่คะคุณหมอที่เชี่ยวชาญโรคเลือดเด็ก ที่ รพ. ส. วินิจฉัยว่าชายเป็น Beta-Thalassemia/Hb E และแนะนำว่าลูกชายจะมีปัญหาเรื่องซีด ต้องให้เลือด และต้องใช้เครื่องขับเหล็กออก ตอนแรกดิฉันก็เครียดมากคะ แต่ตอนนี้ก็รู้สึกสบายใจขึ้นเยอะ เพราะลูกชายตอนนี้น่ารักมากและไม่ค่อยมีปัญหา แต่ถาลูกชายเป็น Homozygous E เหมือนดิฉันอย่างที่คุณหมอบอก ก็ไม่น่ามีปัญหาใช้ไม่คะ ถ้าคุณหมอดูผล Typing แล้วช่วยกรุณาตอบด้วยนะคะดิฉันแบบรูปถ่ายของลูกมาให้คุณหมอดูด้วยนะคะ

ขอบพระคุณคะ

คุณ ว.

เรียน คุณว. ที่นับถือ

ผล Hb type ของ homozygous Hb E ไม่ควรมี Hb A อาจจะต้องตรวจ Hb type หรือตรวจทาง ดี.เอ็น.เอ ของลูกใหม่เพื่อยืนยันอีกครั้ง อย่างไรก็ตาม พ่อ เป็น Hb E trait แม่ เป็น Hb E homozygous ลูกจะเป็น Hb E trait 50% และ เป็น Hb E homozygous 50% รายละเอียดอ่านในจุลสารฉบับ ก.ย.-ธ.ค.50 ครับ

นพ.กิตติ